

у використанні і не потребує збирання та обробки великого масиву статистичних даних. Для запобігання випадковості отриманого результату, у якості базового виробу ми прийняли «ідеальну» цеглу, припустивши, що вона має усі характеристики, які відповідають найкращому рівню, до яких прагнуть виробники. Розрахувавши справедливі (обґрунтовані) ціни на цеглу «1» і «2» відносно ціни базового «ідеального» зразка і порівнявши отримані результати з діючими на ринку середніми цінами тих же виробників, ми встановили, що реальні ринкові їх ціни – занижені. Хоч за співвідношенням ціна/якість дані підприємства дотримуються паритету, тобто більш якісна продукція «2» є дорожчою, ніж менш якісна виробництва «1».

Запропонована методика оцінки рівня конкурентоспроможності цегли та визначення ціни на неї дозволить виробникам: 1) виявити необхідність та напрямки вдосконалення її якісних характеристик; 2) обґрунтовано підходити до питання встановлення відпускних цін на цеглу; 3) використовувати даний підхід для стимулювання попиту на свою продукцію; 4) озброїти споживача критерієм, на який він може орієнтуватися при виборі постачальника цегли.

УДК 658.5

Запірченко Л.Д., к.е.н., доцент;

Горобець І.І.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький

ПОЛІПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПІДПРИЄМСТВ

Для інноваційної моделі розвитку країни важливо раціонально використовувати засоби виробництва на всіх рівнях господарювання, виробляти конкурентоспроможну продукцію, забезпечувати підвищення ефективності виробництва, вдосконалювати існуючі методи зниження фондомісткості. Важливу роль відіграють основні засоби, які є невід’ємною частиною власності підприємства, без яких неможливо вести ефективну господарську діяльність. За даними статистичних установ, господарства аграрного сектору значно відстають від зарубіжних країн по фондооснащеності. Так, у Німеччині на 1 га с.-г. угідь припадає в 11-12 разів більше основних засобів, ніж в українських агропідприємствах.

Важливим економічним фактором, що визначає показники ефективності діяльності підприємства, впровадження технологій інтенсивного та промислового сільськогосподарського виробництва є стан основних засобів.

Значний внесок у розробку теоретичних основ та методологічних підходів за тематикою основних засобів внесли провідні вчені-економісти: В.В. Бабій, Ф.Ф. Бутинець, А.П. Грінько, М.В. Кужельний, С.Ф. Покропивний, В.Г. Швець та ін.

Вартість основних засобів аграрних підприємств України складає 73,5 млрд. грн. Найбільшу частку в їх структурі складають будинки, споруди й передавальні пристрої (41,5%), машини й обладнання як їх активні частини, що мають тенденцію до збільшення (38,2%). Однак більшість вітчизняних аграрних підприємств характеризуються низьким рівнем технічного забезпечення, який у різних с.-г. галузях складає 45-65% від рівня нормативної потреби. Зокрема, парк тракторів становить 33,3% від потреби галузі, зернозбиральних комбайнів – 38,7%, кормозбиральних комбайнів – 75,0%, косарок – 66,1%, преспідбирачів – 85,2%, жаток – 39,5%, плугів – 37,2%, сівалок – 38,3%. За іншими видами техніки ступінь забезпеченості потреб коливається в межах від 35% до 60%, зношеність наявної техніки становить близько 90% [5]. Ступінь щорічного зношення основних засобів у десять разів перевищує їх оновлення, близько 85% основних видів техніки експлуатується понад амортизаційного строку, майже дві третини техніки має вік 20 років і більше. За підрахунками експертів, в Україні на один трактор припадають 125 га ріллі, тоді як у Німеччині – 6 га, у Польщі – 9,4 га, у Франції – 13 га, у США – 29 га. Причому протягом останніх 20 років навантаження на одну машину в цих країнах майже не змінювалося, що пояснюється своєчасним відтворенням технічних засобів [4].

Сьогодні лише сильні агропідприємства можуть гарантувати виконання виробничого процесу за допомогою високопродуктивних та якісних машин й устаткування, зокрема імпортних. Це 10-15% сільськогосподарських товаровиробників, що використовують високоефективні ресурсозберігаючі технології [3].

Тому, для підтримки об'єктів основних засобів у робочому стані і отримання оптимальних показників фінансово-господарської діяльності власникові необхідно виділяти кошти на поліпшення основних засобів. До поліпшень належать модернізація, модифікація, дообладнання, добудова, реконструкція об'єктів основних засобів, що приводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта (табл. 1).

Таблиця 1

Види поліпшення основних засобів [1, 2]

Вид поліпшення основних засобів	Характеристика	Наслідки
Модернізація	Удосконалення конструкції певного об'єкта з використанням сучасних технологій, передових досягнень науки і техніки	<p>продовження терміну його корисної експлуатації, збільшення його виробничої потужності;</p> <p>підвищення якості продукції (робіт, послуг);</p> <p>збільшить кількість місць (площу) будівлі, обсяги та/або якість виконуваних робіт (послуг) чи умови їх виконання</p>
Модифікація	Видозмінна об'єкта що характеризується появою у нього нових ознак, властивостей при збереженні його функціональності	
Дообладнання	Встановлення нового обладнання або додаткових частин до вже існуючого обладнання з розширенням його функціональних можливостей	
Добудова	Зміна площі, об'єму будівлі	
Реконструкція	Перебудова введеного в експлуатацію об'єкта, зміна його геометричних розмірів, чи функціонального призначення	

Характер і особливості виконуваних підприємством робіт, а саме, чи спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція), чи проводяться вони для підтримки об'єкта в придатному для використання стані і отримання суми майбутніх економічних вигод визначаються керівником підприємства. Наприклад, заміна окремих важливих компонентів (двигунів тощо) може бути відображена як заміна об'єкта основних засобів, якщо термін корисного використання такої частини відрізняється від терміну корисного використання основних засобів, до яких належить цей компонент. У цьому випадку заміна такого компонента відображається капітальними інвестиціями у придбання нового об'єкту основних засобів і списанням заміненого об'єкту. Вартість робіт, що приводять до збільшення очікуваних майбутніх вигод від об'єкта основних засобів, включається до капітальних інвестицій з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів. Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів, є зростання внаслідок цих витрат очікуваного терміну корисного використання об'єкта, кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом [1].

Витрати, які здійснюються для підтримання об'єкта основних засобів у робочому стані, включаються до складу витрат звітного періоду, тобто збільшують обсяг загальновиробничих витрат, що впливає на повну собівартість продукції і не впливає на зміну первісної вартості об'єкта, а витрати, що призводять до збільшення очікуваних майбутніх економічних вигод від використання об'єкта основних засобів (на модернізацію, дообладнання, капітальний ремонт), включаються до капітальних інвестицій з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів. Сума витрат, пов'язана з ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів, у розмірі, що не перевищує 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, відноситься до витрат того звітного податкового періоду, в якому такі поліпшення були здійснені [1].

Ефективність виробництва та ведення господарської діяльності агропідприємств, можливості розширеного відтворення аграрного сектору залежать не тільки від приросту основних виробничих засобів, рівня та ефективності їх використання, а і від поліпшення їх фізичного стану.

Таким чином, резюмуючи вищесказане, можна зробити висновок, що поліпшення стану основних засобів агропідприємств, поліпшення їх техніко-технологічних характеристик дозволять оновити та модернізувати матеріально-технічну базу з урахуванням досягнень НТП. Це в свою чергу вплине на подовження терміну корисної експлуатації, збільшення виробничої потужності, підвищення якості продукції (робіт, послуг), якість виконуваних робіт (послуг) чи умови їх виконання та ефективність діяльності агропідприємств.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Мінфіну України від 30.09.2003 р. № 561 (зі змінами та доповненнями)
2. Положення (стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» 7, затверджене наказом Мінфіну України від 27.04.2000 р. № 92 (зі змінами та доповненнями)
3. Дивнич О.Д., Дивнич А.В., Статівка Д.І. Технічне забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції підприємств України. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 5. С. 95-99.
4. Захарчук О.В. Матеріально-технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств України та їх модернізація. *Економіка АПК*. 2016. № 7. С. 72-79.
5. Михайлов М.Г. Інноваційно-інвестиційний розвиток матеріально-технічної бази аграрних підприємств. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2018. 334 с.

УДК 338.431.2

Заярнюк О.В., к.е.н., доцент;

Власов К.І.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА НА БАЗІ ІНСТРУМЕНТІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ ТА БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ

В умовах євроінтеграційних змін підприємства України отримують додаткові виклики, пов'язані із зростанням вимог до якості своєї продукції. Для досягнення конкурентної стійкості на внутрішньому та міжнародному ринках, важливим є впровадження системного підходу до управління якістю.

В якості прикладу для дослідження сучасної системи управління якістю на підприємстві розглянемо особливості системи менеджменту якості ТОВ «Ласка-Кіровоград», яке спеціалізується на виробництві морозива та заморожених напівфабрикатів (вареники, хінкалі, пельмені, голубці, котлети, млинці тощо), можна виділити кілька важливих аспектів ефективного управління якістю [1].

Перш за все, зазначене підприємство дотримується принципу постійного вдосконалення, розширюючи асортимент відповідно до запитів споживачів як в Україні, так і за її межами (до прикладу, в Молдові, Ізраїлі). Особливої уваги заслуговує лінійка продукції для дітей «МАНЮНЯМ», яка відповідає високим стандартам безпеки та харчової цінності. Завдяки новітньому обладнанню та сучасним технологіям продукція зберігає всі корисні речовини й вітаміни. Ручна праця (хенд-мейд) у виробництві заморожених продуктів додає виробам унікальності та сприяє збереженню традицій домашньої кухні.

Відповідно до принципів Едварда Демінга, підприємство не укладає контракти з постачальниками, орієнтуючись лише на низькі ціни, а, натомість, основна увага приділяється гарантіям якості сировини, яка використовується у